

ЦИЈЕНА:
за Црну Гору на годину 10 перп., на по год.
5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору БРОЈ 10 ПАРА
за СТРАНЕ ЗЕМЉЕ БРОЈ 20 ПАРА

ЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:
„Vjesnik“ Cetinje (Montenegro)

Рукописе ваља слаати Уредништву „Вјесника“
а претплату и огласе Администрацији
Огласи се наплаћују по погодби

Пораз Аустријанаца код Шапца

НИШ, 5. августа. Врховна команда јавља, да су 2. ов. мјес. Аустријанци на Церу код Шапца до ногу потучени. Аустријанци у највећем нареду бјеже ка Лозници, Љешници и Шапцу. Српска војска остатке разбијеног и потученог непријатеља енергично гони. Потпуно су уништена три аустријска пука (12.000 војника), а један је пук (4.000 војника) заробљен. Срби су заплијенили 14 аустријских топова и велику количину другог ратног материјала. — Српски Пресбиро.

Цетиње, 5. августа.

Најљепше море у Европи, плава Адрија, дочекало је велике и срећне дане. Енглеска и Француска флота, убојна поморска снага два савезничка народа, који стално корачају на челу цивилизације, уносећи у човјечанство дух правде и слободе, појавила се онамад пред обалама Црне Горе. Појавила се, жељно очекивана од цијелог једног дуго и дуго мученог народа, који уз обале Сињег Мора и далеко у њиховом залеђу уздише за својим ослобођењем и уједињењем. Дошла је, да најприје искрај цвјетнога приморја Црне Горе и Боке грмљавом својих страшних топова, тијех осветника од Аустрије угрожене нам слободе и опстанка, огласи овоме дивноме дијелу европскога континента, нова гребена слобода. Први поздрав, први глас суна сјајне и моћне флоте француске и енглеске био је сукоб са аустријским ратним бродовима уз саму нашу обалу, дуж које су вршили полицијско насиље, својствено методима хабзбуршке државе. И тај пресуда била одлучна као год што су темељита и начела правичности, која су основ душе двију великих нација: енглеске и француске. Громова топова са енглеских и француских дреднота и оклопача разасе онамад гласну и јасну ријеч, да је чује цио свијет: Јадранско Море није више прѣија покварене Аустрије и њене савезнице, насилничке и дивље Њемачке. Јадранско Море је отворено културној утакмици народа његових обала. Његови вали не запљускују више његову источну страну сузама мученика, који су тако дуго били аустријски надничари, који су тако дуго били објект исисавања од стране проклетога њемачко-аустријског надирања на балкански исток. Тој пресуди нема апелате, јер је изрече Енглеска, историски судија међу народима; јер је изрече Француска, стражар цивилизације на европском континенту.

Сиње Море, које си под својим загаситим плавим небом одњихало цивилизацију старих вјекова, радуј се слободи, коју ти, преко своје флоте, донијеше Француска и Енглеска! Нека жубор твојих валова на сва времена пјева пјесму захвалности двијема славним нацијама: Енглеској и Француској!

Цетиње, 5. августа.

Слава и хвала Творцу свијета, који нам тако брзо досуди освет радосна дана прве сјајне побједи српскога оружја над Аустријом! Недалеко од Шапца, средишта питоме и богате Мачве, а под бронцима планине Цера, обливане сузама и крвљу петвјековне раје, до ногу је потучена војска једне Велике Силе од војске мале државе, изнурене и измучене у два скорашња рата. Већи дио подлог непријатеља је уништен, један дио је заробљен, а остатак у дивљем страху бјежи пут Шапца и Лознице, гдје ће у Сави и Дрини наћи поуздану гробницу. По пространим пољима мачванске житнице разасуте су гомиле љешева црно-жуте армије Хабзбурговића, и они им свједоче јавно, да Србин гине славно за образ, за част, за отаџбину и њену слободу, коју је ненасита Аустрија хтјела да опљачка. Крв аустријских војника по Мачви ставља печат на пресуду, изречену над Аустријом, којој се сада копа гробница, да не би и даље кужила човјечанство.

Пошли су уз таламбасе и протачку дреку самохвалисања како ће „српске псе“ све до једнога побити, а, ево, „српски пси“ побише њих. Залетјеше се на туђу имовину, али посједник их је отјерао и испребијао. Пошли су са снагом у броју и спреми, али не и са оном снагом, која мале чини великима: са вјером у Бога и његову правду, са убјеђењем честитости својега становништва, са озлојеђењем на Божју правду нападнутога и са ријешеношћу да се све заложу за част и опстанак. То је њима недостајало, и зато на првоме кораку најбоше на погибију, за њих страшну и срамотну.

Зликовачка бечка и пештанска политика, која је стално вјешала правду и истину и хранила се крвљу поробљених народа, сама је себи у Мачви спремила прва вјешала, на која је извукоше храбре мишице српских синова. Остала, многа већа вјешала чекају ју је од Енглеза и Француза на Јадранском Мору и Руса у Галицији.

Прокламација Краља Белгије

Млади Краљ Алберто је од првог дана њемачког напада на бојном пољу. Полазећи на границу, рекао је:

„Хоћу да предвођам моју војску, да се борим за сваки педаљ моје земље, ма како да су велике силе непријатељске, и ма какве жртве нас чекају. Заповиједати у сличним приликама, то је привилегија једног Владара патриоте и ја сам радосан и горд што то могу чинити.“

А својој војсци управо је следећу прокламацију:

„Без и најмање провокације с наше стране, један сусјед, охол са своје силе, извршио је трагедију, који чова његов четирик, и повриједио је земљиште наших отаца, јер нијесмо хтјели окаљати нашу част. Он нас је напао. Свијет се диви нашем човјечјему држању. Нека вас његово поштовање снажи! Видећи своју независност у опасности, народ је одлучан устао; његови су полећели на границу. Храбри војници ја вас поздрављам у име моје и у име Белгије. Ви ћете побједити, до-ето сила у служби права! Слава вам, борци за слободу, браниоци ваших угрожених огњишта.“

И дана Белгија науставила је силу велике Германије и не да јој да преко ње напредује на Француску, ево већ пуних петнаест дана!

Германија је хтјела да из Белгије удари на Француску, јер се није могла одважити, да непосредно напане на француску границу, коју су Французи утврђивали од назад четрдесет година, али се Германија преварила у рачуну!

Ниш, 4. августа. Јапан је објавио Њемачкој рат.

Париз, 4. августа. Француске трупе држе од три дана превоје и гребене Вогеза и ако их Нијемци снажно нападају. Код превоја Сала они су поред својих изнурених трупа ставили одбранбене резерве које се нијесу могле одржати и положили су оружје. Једно читаво одјељење предало се заједно са ми-траљезима. У Горњем Алзасу никаквих промјена. Многе њемачке патроле, које су гонили Французи, склониле су се у Швајцарску, гдје су биле разоружане. Сви њемачки заробљеници једнодушно признају страховито дјејство француске артиљерије.

Белгијска војска постигла је нове успјехе код Гетбега и Елеза, а код Лијежа је ситуација непрестано иста. Јавља се о новим свирјепствима Није-маца. У Лијежу су Нијемци убили једнога љекара, који је скупљао рањенике и пуцали су на спровод-нике амбуланте.

Јављају о побједи Руса на Дњестру.

Њемачки бродови нијесу смјели да отпочну непријатељства са енглеском ескадром.

Лажне су вијести њемачких агенција о каквим успјесима њемачке флоте.

Пред општом осудом њемачка влада се ријешила да накнади француском амбасадору у Берлину суму од 3600 франака, коју му је тражила да би га превезла преко границе.

Петроград, 4. августа. Генерал Френч, главно-командајући енглеске оперативне војске, полази својој армији на сјеверу Француске.

Петроград, 4. августа. Белгијанци су заробили под Лијежом 2000 Нијемаца.

Ниш, 4. августа. Из Крагујевца су добивени следећи подаци: Стање на ратишту 2. августа овако је: Наши слабији дијелови пријешли су Дрину према ужичком округу. На сјеверном фронту прошло је на миру, осим што је непријатељ по подне тукао слабијом артиљеријском ватром Биоград. У Биограду је ситуација повољна.

Петроград, 4. августа. Кроз станицу Смоленск прошао је воз са преко 500 њемачких заробљеника.

Петроград, 4. августа. Генерал-штаб саопштава, да су 31. јула руске трупе разрушиле једанаест жељезничких мостова и телеграфску линију за Тилзит. Сјеверо-западно до Вишвила Нијемци су оштетили друм Тилзит-Шален. Руске трупе изненадиле су дванајести пук копљаника и девети стрјелачки пук са митраљезима. Њемачке трупе су избјегавале сукоб и повлачиле се ка сјеверо-западу. Два њемачка баталиона са шест топова отишли су ка Филипољу. Руске трупе одбациле су непријатеља на југо-запад Висле. Први ратни орден Св. Ђорђа подарен је у овоме рату козаку Крејучкову, који је сам убио једанаест Нијемаца и задобио 16 убода бајонетом док му је коњ добио 11 рана. Крејучков се осјећа добро, и скоро ће оздравити.

Петроград, 4. августа. Французи држе гребене и превоје Вогеза. Француске колоне ушле су у Белгију. Два француска корпуса, који су образовани од афричких трупа, концентришу се у Белфору и спремни су да сваки час пођу у акцију. Белгијанци и Французи заробили су досада преко 3500 Нијемаца. Један њемачки аероплан баacio је неколико бомба на француске жељезничке станице - причинивши само незнатну штету. Један њемачки аероплан пао је у Холандију. Авајатичари који су били на њему ухваћени су. Син рускога амбасадора у Паризу ступио је у један француски пук, који се налази на истуреним положајима.

Петроград, 4. августа. Холандски посланик предао је данас минист. спољних послова писмену изјаву у којој се тврди да је потврђена неутралност Холандије. Холандески министар је изјавио да је Холандија ријешена да буде строго неутрална за вријеме цијелога садашњег рата.

Петроград, 4. августа. Поводом вијести које су распростраје у иностранству, да су њемачки резервисти и обвезници транспортирани у Сибирију, Петроградска Телеграфска Агенција је овлашћена да изјави, да ће сви њемачки поданици бити насељени у неким источним провинцијама европске Русије. Ниједан њемачки поданик није протјеран у Сибирију.

Берлин, 4. августа. Званичне новине објавиле су наредбу којом се позивају под заставу сви они који припадају ландштурму, резерва ландвера и по-

следњи позив резервиста првога позива, изузевши оних, који су пријешли у ландштурм из ландвера другога позива.

Будимпешта, 4. августа. Улици, која се до сада звала париска, промијењено је име и зове се сад берлинска; улица српска постала је сада улица бугарска, а булевар Вацки постао је булевар Цара Виљема!!

Петроград, 4. августа. Руске трупе пријешле су на аустријску територију долином Штира, гонећи пред собом непријатељске предстраже.

Беч, 4. августа. Енглески амбасадор у Бечу и и аустро-угарски амбасадор у Лондону добили су путне исправе.

Петроград, 4. августа. Двије њемачке крстарице избациле су јуче око два сата пројектиле на кулу свјетилу, која се налази на западном крају острва Догорорта, али нијесу причиниле никакву штету.

Софија, 4. августа. Званичне новине објавиле су проглашење опсаднога стања у бугарској краљевини.

Париз, 4. августа. Успостављена је веза између белгијске и француске војске путем измјене официра у главним штабовима.

Париз, 4. августа. Међу интересантним документима, који су нађени код њемачких заробљеника, налазе се и забиљешке у којима се утврђује да је храна била недовољна, да су војници патили од велике врућине и напошљетку утисци који показују брзо разочарање њемачких војника.

Париз, 4. августа. Један бриселски лист јавио је јуче из званичног извора да су њемачке трупе имале губитака на белгијским територијама до данас 2000 мртвих, 20000 рањених и 9700 заробљених. Листови се надају ускоро великој битци и веле да генерал-штаб француски и белгијски не крију своју радост и велико самопоуздање.

Париз, 4. августа. Јавља се да је један француски контраторпиљер заробио и довео у Динкерк једну њемачку једрењачу натоварену са 3000 тона жита. Друга једна њемачка једрењача доведена је јутрос у Кале.

Петроград, 4. августа. Француско-белгијске трупе уништиле су дивизију њемачке коњице, која је била покушала да заузме Диест.

Француско министарство војно саопштава извод постигнутих до сада резултате француско-белгијске војске, прво: потпуна пропаст њемачког испада посредством прелаза кроз Белију; друго: захваљујући тој пропасти, француска се мобилизација извршила великим успјехом; треће: потпуна сагласност акција савезничких војска, четврто: безусловна надмоћност савезника на мору.

Савезничка флота. Савезничка флота Француске и Енглеске, која је ономад допловила у Јадранско Море, заједнички је дјејствовала при нападу на аустријске ратне лађе под Будвом, што накнадно наглашавамо, пошто смо у првоме извјештају о томе у хитњи били поменули, да је у борби учествовала само француска ескадра.